

Wain, močnimi 3200 konjskih sil, tako da bo vozila z naglico okoli 14 vozlov na uro.

SPORT

PRVENSTVENO NOGOMETNE TEKME
Nedeljski izidi: Ila nedelja

I. divizija
Adria - Sparta 5:1
Obzor - Prosveta 1:0
Gorica - Zaria 3:1
Redovanje:

Izid	Izid	Izid	Izid	Izid	Izid
Igrane	Dobitne	Nedobitne	Zgubljene	Napredovale	Dobitne
Gorica	2	1	1	4	2
Volga	1	1	1	6	1
Adria	1	1	1	5	1
Obzor	1	1	1	1	2
Prosveta	2	1	1	1	2
Zaria	1	1	1	3	0
Sparta	2	1	2	11	0

Iz tržaškega življenja

— Požar v tovarni. Predsednost okoli 20. ure je izbruhnil v tovarni asfaltirane lepence Zuccubini v Rojano nek nevaren požar. Iz dosedaj še neznanih vzrokov se je vžgal asfalt, ki so ga kuhali v velikem kotlu, in v kratkem so visoki plameni prodrli v skladišče v prvem nadstropju, kjer je bila nakupljena večja množina asfaltirane lepence in druga lahka gorljiva blaga. Ogenj se je zelo naglo širil, toda k sreči so ga ugasili, ki so bili telefonično obveščeni o dogodku, naglo prihiteli na lice mesta in se z vso energijo lotili gašenja. Po dvurnem napornem delu je bil ogenj popolnoma ugasen. Pri gašenju je sodeloval tudi oddelček vojske iz rožanske vojašnice. Škoda, ki se ceni na približno 60.000 lir, je pokrita z zavarovanjem.

— Nerodna motociklistka. 47-letni uradnik Avgust Sussana, stanujoč v ulici Galileo Galilei št. 7, se je v nedeljo popoldne vračal z motociklom iz kratkega izleta, katerega se je udeležila tudi njegova žena, 28-letna Lidia Bregant, stanujoča v ulici Campo S. Giacomo št. 5. V ulici Fabio Severo je Bregantova izrazila željo, da bi ona rada nekaj časa vožila motocikel, češ da je že vaena temu poslu. Sussana je usretil njen prošnji, pa se je prav kmalu kesal. Čez kakih par sto metrov se je namreč motociklist, ki očitno ni hotel ubogati priprezanih ženskih rok, prevrnil in z njim vred seveda tudi izletnika. Oba sta pri tem zadobila številne poškodbe na raznih delih telesa, ozdravljive v 10 dneh. Dobila sta prvo pomoč v mestni bolnišnici, kamor sta bila prepelana z nekim avtomobilom.

— Nenavadno samomorilno sredstvo. 17-letna Jospina Andriabich, stanujoča v Škedenja št. 1071, je predsmotno iz neznanih vzrokov sklenila zapustiti to solzno dolino. Toda ni se gla po lizolu, karbolni kislini ali kakem drugem navadnem strupu, temveč je po jedla kakih 200 gramov nekega zdravilnega mazila, ki ga je bil zdravnik predpisal njenemu očetu za zunanjo rabo. Ko so domaći kmalu potem prišli na sled njenemu nezdravemu dejanju, so poklicali na pomoč zdravnika rešilne postaje. Ta je dal Andriabichovo po prvi pomoči prepeljati v mestno bolnišnico, kjer bo v kakih 8 dneh brez hujših posledic preživela neokusno »zavbo«.

— Nezgodna nedeljskega lovca. Predsmotno niti je prišel iskat pomoč v meso bolnišnico 29-letni kovač Josp Candak, doma iz Jelovice pri Materiji št. 49. Imel je hudo razmesarjen palec, na levi roki. Kakor je Candak sam povedal, se mu je v nedeljo popoldne, ko je bil v družbi nekega znanca na lovu v nekem gozdu blizu Materije, nenadoma sprožila puška, ki jo je nosil obrnjen s cevjo navzdol na rami in strel mu je razmesaril palec. Candak je bil sprejet v kirurški oddelček, kjer se bo moral zdraviti v teku 3 tedne.

Iz tržaške pokrajine

— Iz Tomaja. (Gospodom okoli »Malega Lita« v odgovor na nesramen dopis v št. 48 z dne 27. nov. 11.) Pod zaglavem »dopis iz dežele« se napada naša Posojilnica, oziroma naše vodstvo. Ker vemo, da M. L. ni do resnice ampak le, da se gotove osebe — ki ne morejo prenašati brezposelnosti M. L. — stalno napada, bomo povedali v kratkem:

Posojilnica je vršila od dneva, ko je bila po vili gospodu, seda, pok. Matiji Sila ustanovljena, do danes svoje poslovanje le v korist svojih članov — ter se pri tem sploh ni ozirala na strankarstvo.

Do letos je redno vsako leto, in tudi v času vojne polagala članom letni obračun, in je vedno v smislu zadržanih pravil razglasila v »Edinosti« občni zbor. Sploh se je vedno držala načela radi katerega je bila ustanovljena: pomagati malemu kmetu.

Le enkrat je to načelo prekoračila, namreč takrat, ko je posojila »Kmetiču« zavodu č. 30.000 sester v Tomaju, svoto Kron 52.000!!

Toda radi tega menda vendar nas ne bodo častili gospod okoli M. L. napadali, ker smo imeli tudi takrat namen le pomagati!

In da se držimo le načela, je popolno razvidno tudi iz številke ki dovolj glasno govori: skoro 240.000 promela v l. 1924!!

Da je gotovim neobdobjem padlo v glavo, da bi se posojilnica imenitno dala porabiti v strankarske namene, vemo; zato so pričeli tako zborovati. Ali zavestni člani so se na občnem zboru pokazali odlično in jasno, da zdravbarjev nočejo s tem, da so zaupali dosedanje mu vodstvu.

Radi takozvanih »liberalcev« ni do danes pri posojilnici nikdo trpel niti fika; pač pa je trnelo troje strank radi nekega gospoda »klerikalca«!!

Kar se »računov« tiče, budi še enkrat pribito: posojilnica je vedno do danes vršila svojo dolžnost, kar se pa o zavodih, ki jih vodijo »klerikalci«, ne more reči. Oziroma se, gospodje, po svoji bližini in ne zavijate očli!

Najbolj pa nas je ogorčilo, da »Mali list« ne priznava niti spominu tako zaslužnega dobrotnika in ljubljana ljudstva, kakoršen je bil pokojni župnik-dekan Matija Sila! Se v grobu mu ne morejo odpustiti, ker da je »liberalcem« preveč zaupal in »zakrivil«, da je prišla hranilnica v njih roke. Vsaj mrtve naj bi pustili na miru! Vsaj na grob naj bi brzali svojo strankarsko strast!

Vesti iz Istre

— Iz Dekana. Kakor slišimo, namerava tukajšnji Mlad. dr. »Jadrani« prirediti v nedeljo 6. t. m. Miklavžev večer. V naši vasi tega nismo bili vajeni zato upamo, da v nedeljo prištevajo domačini kakor tudi iz bližnjih vasi, na prvi Miklavžev večer.

Zvedeli smo, da je na sporedu več šaljivih

točk! Razume se, da nas ta dan obišče tudi sv. Miklavž, kateri bo delil darove (samo onim kateri so pridni). Parkelj bo prihitel naravnost iz pekla in marsikomu povedal, kar mu gre. Kdor hoče vse to videti in se pošteno zabavati, naj prihiči v nedeljo, 6. t. m., v Dekani. Pričetek točno ob 4. uri popoldne.

Gospodarstvo.

IZ URADA TRŽASKE KMETIJSKE DRUŽBE V TRSTU.

Kako in kdaj rabimo Amonijev sulfat.

Amonijev sulfat spada med skupino dušikastih gnojil, ker obsega precejšnjo množino dušika in sicer od 20 do 22% navadno. Pri naših poljedelcih ni še tako udomačen in poznan kakor je Čilski soliter. Vsekakor pa se mora naš kmet seznaniti tudi s tem umetnim gnojilom dušika, in to v prvi vrsti vsled tega, ker so ležišča čilskega solitra že precej izčrpana ter primanjkuje na trgih oziroma je cena njegova nesorazmerna z njegovo vrednostjo pram amonijevem sulfatu.

Glede rabe amonijevega sulfata je pripomniti, da ne smemo upoštevati samo odstotkov dušika, kakor je to v navadi pri fosforjevih gnojilih, ampak upoštevati moramo na vsak način tudi obliko v kojo se nahaja dušik. Doim je v čilskem solitru dušik je v podobi nitrata (NO₃), katerega večina rastlin lahko takoj direktno sprejme, je dušik v amonijevem sulfatu še v podobi amoniaka. Da bode pa amoniak (NH₃) lahko sprejeman ali osvojevan od večine naših rastlin prejeti mora preje v obliki nitrata kakorina je oblika dušika ravno v čilskem solitru. Za ta prehod je potrebno precej časa ter kisika iz zraku in k temu posebnih, malih glavice zemeljskih. Poskrbeti moramo vsled tega, da izročimo amonijev sulfat pravočasno zemlji, kar edine tam se ta prehod lahko izvrši v taki meri, kakorine je potrebno za naše rastline. Amonijev sulfat namreč torej trositi predno rastline nastoje odnosa predno smo jih sezali in ne na list, kakor je to pri čilsku priporočljivo.

Kakor tresimo amonijev sulfat po zimi ali spomladi nekoliko dni pred setvijo moramo paziti tudi, da zagrebemo pod zemljo, ker bi drugače pri prehodu amoniaka v nitrata uhajal amoniak v zrak in s tem bi trpeli večje ali manjše izgube dušika. Pa tudi preveč globoko na pr. z globokim plugom ga ne smemo zagrebati in to zlasti ne na težkih zemljah glinastih. V takem slučaju bi se prehod v začetno nitratovalo ne mogel izvršiti, ker primanjkuje v takih globlinah — 25 do 30 cm — že zraku potrebnega za dober razvoj nitrifikacijskih glavice in za njihovo delovanje. Najbolje je da amonijev sulfat zagrebemo z brano ali pa z nizkim plugom do globline 6 do 10 cm.

Tretji vzeti moramo v obzir tudi še to važnost, da je amonijev sulfat kisle reakcije, dokim sta soliter čilski posebno pa apnen dušik kalcijev cianamid) alkalizirane reakcije. Na težkih, močvirnatih zemljah (travnatih) ne bode torej rabiti amonijevega sulfata, ker bi tam žim ne imeli gotovo uspeha, dokler ne bi popreje zboljšali tako zemljo z apnom.

Glede rabe tega gnojila za posameznim rastlinam je dokazano, da prija tako ovsu kakor posebno krompiru bolj nego čilski soliter. K tem rastlinam ga ponekod rabijo tudi na list posebno na zemljah dovolj bogatih na apnu. K drugim rastlinam kulturnim je pa najboljše in celo neobhodno potrebno posebno pri pesi, da ga trosimo kakor zgoraj navedeno že pri pripravi poljskih delih, to je po oranji od jeseni dalje pa do par tednov pred setvijo. Metuljenicam oziroma stročnicam in deteljam je pa še samoočebno umevno, da ne bomo trosili sploh nobenega dušikastega gnojila, ki so že v raki, ker tudi pred setvijo takih rastlin ni priporočljivo rabiti nego zelo malo množino potrebno za rasto metuljenic v prvem štadiju razvoja to je približno 1 mesec. Ker pa gnojimo pri pripravi zemlje za setev metuljeve navadno že z dobrim hlevskim gnojem odpade v tem slučaju tudi ona množina potrebna za 1 mesec razvoja kar bi znašalo približno 30 kg amonijevega sulfata.

Množina amonijevega sulfata potrebna na 1 ha površine je odvisna razen od rastline tudi od zemlje. Na težke zemlje (ilaste, kaerine) malo dušika, trošimo nekoliko več amonijevega sulfata nego na lahke, na humusno odnosa dušiku bogate zemlje. Izračunati se da tudi približno potrebna množina iz močvirne dušika odnosa dušika s polja z letno. Da ne preveč zgrešimo niti v eni niti v drugi smeri, vamo srednjo številko in to je 150 kg amonijevega sulfata na 1 ha.

Drobne gospodarske vesti iz Jugoslavije. Zunanja trgovina. Jugoslavija je v prvih šestih mesecih t. l. uvozila 801.000 ton blaga v vrednosti 1.602.941.563 papirnatih oziroma 388.599.150 zlatih dinarjev, a izvozila je v istem razdobju 2.145.337 ton v vrednosti 4.506.486.074 papirnatih oz. 379.699.815 zlatih dinarjev. Polletna trgovinska bilanca je torej pasivna z 88 miloni zlatih dinarjev. — Jugoslovenski gospodarski krog prispeljuje pasivnost trgovinske bilance uvedbi nove carinske tarife in povišanja dinarske vrednosti, kar je razumljivo tedaj, ako pomislimo, da so trgovci pred uvedbo carinske tarife popolnoma napolnili svoje zaloge, medtem ko je povišanje dinarske vrednosti zmanjševalo jugoslovenski izvoz.

Kreditne prilike so se v primeri z lanskim letom zelo izboljšale. So pa še vedno s'abe. Pasivna obrestna mera za menične kredite znaša približno 14 do 18 odstotkov, a kreditov na tekoči račun ni moglo dobiti še vedno izpod 13 do 16 odstotkov. Aktivna obrestna mera pri bankah ne presega 7 odstotkov. Značilno je pri tem dejstvo, da je likvidnost bank zelo velika.

— »Ratna šteta«. Jugoslavija se poslužuje za izplačevanje vojne odškodnine obligacij, ki jih občinstvo pozna pod imenom »ratne štete«. Amortizacijska doba teh obligacij je določena na 50 let. Nominalna vrednost posamezne obligacije, ki donosa 2% odstotne obresti, znaša 1000 dinarjev. Ratna šteta je bila v letu. tek podvržena izvanredno velikemu valovanju. Januaria je n. pr. notrala na jugoslovenskih borzah 120 dinarjev (za nominalno 1000 dinarjev) in njen tečaj je med letom poskočil na 400 dinarjev. Po tem izrednem skoku je padla na približno 280 dinarjev. Momentalan notira 300 do 307 dinarjev. Zanj se v precejšnji meri zanima inozemski spekulant iz nasledstvenih držav, na tuji iz Italije. Tržaški spekulant si n. pr. na njej zelo mnogo zaslužili.

To in ono

— Izredna kirurška operacija. Londonška zdravniška revija poroča, da je trpel neki aviatični pilot na pritisku v okoliših srca. Zdravniki so sklenili operacijo, toda zdravstveno stanje bolnika je bilo tako, da se ni moglo napraviti splošne narkoze.

Izvršili so samo v okoliših srca injekcije z novokaino. Kirurgi so potem odprli prsni prst in odvzeli neke tkanine... ta čas pa se je pilot pri polni zavesti pogovarjal z usmiljenko. Rekel je, da tekem operacije, ni čutil nikakih posebnih bolečin. Kirurgi so bili z operacijo povsem zadovoljni, mnenje, da se jim odpira s tem načinom novo kirurško polje.

DAROV

Na predlog g. Verha se je nabralo na svatbi g. Frana Možečič in g. Ane Mavrič L. 21.20 za »Solsko društvo«.

Na ženitovanju Maričke Kocjanove in Ninita Procsije iz Sv. Križa se je nabralo L. 40.— za »Solsko društvo«.

Novoporočencem obilo sreče v njih novem stanu, ostalim darovalcem srčna hvala!

Posojilnica in hranilnica v Sv. Križu pri Trstu daruje L. 50.— za božičnico ženske podružnice S. D. (denar brani urad »Sol. društva«).

Gospod Martin Petek daruje L. 10.— »Solskemu društvu«.

Vsem srčna hvala!

Književnost in umetnost

— Zaspancek - Razkodranček. Založba »Naša Gruda« v Ljubljani izda za Miklavža knjigo za otroke »Zaspancek - Razkodranček«, katere je pri Nemcih doživela 511 izdaj v več kot 7.200.000 izvodih. Knjiga v slovenskem jeziku bo obsegala na 24 listih večbarvne, večino celostranske slike z ljublimi pesmicami. Naroča se pri omenjeni založbi v Ljubljani in stane 24 Din.

Borzna poročila.

DEVIZE:
Trst, 30. nov. Amsterdam od 990.— do 1005.—
Belgija od 110.50 do 112.50; Pariz 96.25 do 96.75
London od 118.90 do 120.10; New York od 24.60 do 24.90; Španija od 345.— do 355.—; Švica od 476.— do 479.—; Atene od 32.50 do 34.50; Berlin od 584.— do 594.—; Bukarešta od 11.— do 11.50
Praga od 73.25 do 73.60; Ogrska od 0.9344 do 0.9354; Dunaj od —.945 do —.955; Zagreb od 43.70 do 44.—.

Penzijske obveznosti 68.—.
VALUTE:
Trst, 30. novembra. Avstrijske krome od 0.0340 do 0.0350; dinarji od 43.75 do 44.—; dolarji od 24.50 do 24.75; novel po 30 frankov od 93.— do 97.—; funt sterling od 1.975 do 1.980.—.

MALI OGLASI

PRSI SIRUP, priporočljiv proti kroničnemu kašlju in bronhialnim afekcijam, se dobiva v lekarni Castellanovich, Trst, Via Giuliani 42. Steklenina za odrasle L. 7.50, za otroke L. 5.— 1654

BRIVSKEGA pomočnika, stare šega, sprejme tako brivnica Zgavec, Vipava 54 1681

IZKUŠENA babica sprejema noseče na dom. Via Chiozza št. 50, prtiljeje. 1676

PEKARNA v Sežani št. 44 se da za večletno dobo v najem. Najemina se plača v naprej. 1677

CEVLJARSKI pomočnik se sprejme. Meržek, via Roiano 5. 1678

AUTOMOBIL, mahen, na moderniji vzorec, zaprt po n. se prodaja po zmerni ceni. Cernuschi, Fabio Severo 73 tel. 41-95 1679

ZIVINOZDRAVNIŠKA SREDSTVA proti vsaki živalski bolezni se dobivajo v lekarni Castellanovich, Trst, Via Giuliani 42. 1654

FIAT tip 6 prostorov, zaprt, tapetovan z blagom in usnjem, z električno lučjo, se prodaja po zmerni ceni. Naslov pri upravitelstvu. 1667

NEVROIL, učinkovito sredstvo proti glavobolu, zobobolu in vsakovrstnim nevralgijam se dobiva v lekarni Castellanovich, Trst, Via Giuliani 42 Kapica stane L. 1 1654

17-LETEN trgovski pomočnik išče službo. Narodni Avgust, Dol. Vrtojba. 1672

VEDOVA išče mesto vratarice. Via Machiavelli 19, vratarica. 1680

ELIZER CHINA. Jako okusen. Vzbuja tečnost in je najboljšo zdravilo proti želodčnim slabostim in za rekonvalesenco. Dobiva se v lekarni Castellanovich, Trst, Via Giuliani 42 po L. 6.— steklenica. 1654

Zobozdravniški atelje

ROBERT BERKA

se je preselil

v Corso Verdi 36, I. (GORICA)

Sprejema od 9—12 in 2—6. 781

781

781

781

781

781

781

781

781

781

781

781

781

781

781

781

781

781

781

781

781

781

781

781

781

781

BABICA, avtorizirana sprejema noseče. Govori slovensko. Slavec, via Giulia 29. 64

KRONE po 2.10

plačuje

ALOJZIJ PAVI, Piazza Garibaldi 2

prvo nadstropje

Pazite na naslov!

Pazite na naslov!

Pravimo Vam samo to:
Predno kupite
Pohištvo
oglejte si največjo izbero pri
M. STEINER
Via Geppa 15 in 17
Via Geppa 15 in 17

Predno kaj nakupite, obiščite
Veliko skladišče pohištva
tvrdke
ALESSANDRO LEVI MINZI
Via Retteri št. 1 — Via Mankanton št. 7-13
Spalne sobe, obedne sobe, posamezni kosi pohištva
v veliki izbiri.

VELIKANSKI
Je
USPEH

ki ga je doseglo

RAZDELJEVANJE DAROV

lepih in najrazličnejših,

vsem, ki nakupijo blaga za najmanj L. 50

Vrednost teh darov raste razmerno z nakupnim izdatkom in v mnogih slučajih doseže in celo nadkriljuje vrednost izdatka.

Prišel je trenutek, ko se morate preskrbeti za zimo. Ob tej priliki dobite lahko dar, ki bo posebno dobrodošel za

MIKLAVŽEV TEDEN

Porabite to izredno priliko, ki Vam jo nudimo.

ÖHLER

Corso V. E. III, 16 Corso V. E. III, 16

Zdravilni čokoladni bonboni ARriba

za odrasle in otroke se prodajajo v vseh lekarnah. Proti glstam v (zelenih zavitkih) po L. 1.—. Odvajalni (v rdečih zavitkih) po cent. 50!

PODLISTEK

E. PHILIPS OPPENHEIM:

Čuden slučaj gospoda Jocelyna Thewa
Prevel France Magajna.

«Čemu se kažete prestrašenega, ko ste pa popolnoma hladni?» je vprašala.

«Zanimam se za dramatično in kot diletant sem dosegel že nekaj lepih uspehov,» je rekel. «Vadim se tudi v samoovladavanju in tako sem skoro vedno hladnokrvnen. Jupiter! Ta je pa namenjena nam!»

Vsi so se instinktivno sklonili. «Na! me zlomek vzame, če jim ne ubajamo!» je vzklisknil. «Radoveden sem, kako je to, da nas tako lepo pustijo utiti! Kapitan mora nekaj vedeti.»

Jocelyn Thew se je obrnil okoli in ostro pogledal govorečega. Za hip so se Crawshayeve mišice v slutnji nevarnosti napete. V Thewovih očeh je žarela svetloba, kakršno je moglo opaziti v obeh tigra v trenutku, ko hoče planiti na svojo žrtev. Crawshayeve roke je šinila v zadnji žep. Tako sta stala kratak trenutek. Potem je Jocelyn prezrl okoli in z rameni in napetostjo je bilo konec.

«Na tem parniku je nekdo,» je rekel Jocelyn Thew mirno, «ki ve več, nego je dobro zanj.»

18. poglavje.

City of Boston je prešel nevarno zono in vrget sidro v Merseyu samo nekaj ur kasneje kot se pričakovalo. Proti koncu glasnega sianega dimerja, tokom katerega so izpraznili mnogo s.eklenic šampanja, je stopil nenadoma v salon kapitan Jones in odziva je roko pozdravom, ki so od vseh strani leteli nje, je korakal k svojemu navadnemu mestu pri mizi, na katerega pa ni sedel nego je stoječ potkal na kozarec.

«Ceneni gostje,» je rekel, »naznaniti vam hočem nekaj in prosim vas, da me poslušate potrpežljivo. Obe, angleška in ameriška policija, če z utemeljenimi razlogi ali ne, kar bomo kmalu spoznali, sta prišli do zaključka, da so zastopniki tuje sile na tem parniku vtihotapili preko Atlantika veliko število zelo važnih dokumentov, katere so agenti rečene sile nabrali v Ameriki. Zastopniki imajo upanje, da vtihotapijo te listine v Nemčijo. V teku ene četrtine ure pride na parnik neko število detektivov. Iz tega razloga prosim vas, lojalno podanike Amerike in Britanije, da se koprizete brez odpora ali pritoževanja vsaki preiskavi, ki jo detektivski podvzamejo. Naj dodam še, da bo moja oseba, prilaga in kabina prvo, kar bo preiskano.»

Po svoem govoru je kapitan zapustil obednico, kjer je takoj zavladalo živahno šumenje. Morda ni bilo še nikoli potovana preko Atlan-

tika, na katerem bi štiridesetim potnikom prišlo na uho toliko šepetani o nenavadnih dogodkih. Sam West je vstal in s kratkimi besedami pozval vse, naj se dragevolje podvržejo odredbam in zahtevam policijskih organov. Kmalu zatem je rezki živživ vlačnega parnika naznanjal prhod omenjenih. Strežaj je dospel v salon in prosil goste naj se vsak takoj poda v svojo kabino, kjer naj čaka. Sedemindvajset bistrih mož je potem začelo izvrševati svoje naloge...

Sedeca na postelji v svoji kabini, s sk